

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БЕРЕЖАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

ПРОГРАМА

**вступних фахових випробувань
з фахових дисциплін
для здобуття освітньо-професійного ступеня
«Фаховий молодший бакалавр»
зі спеціальності: 071 – «Облік і оподаткування»**

Вступ

Випускники професійно-технічних училищ, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» вступають на 2 курс з нормативним терміном навчання до Бережанського фахового коледжу і навчаються за навчальними планами спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та отримують освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр».

Мета фахових випробувань – з'ясування рівня знань та вмінь, а також визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Завданнями вступного випробування є: оцінка теоретичної підготовки вступників з дисциплін фахової підготовки; визначення здатності застосування набутих знань, умінь і навичок під час розв'язання завдань.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра абітурієнти повинні мати одну з професій: конторський службовець (бухгалтерія), касир (на підприємстві, в установі, організації), обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, касир (в банку), контролер ощадного банку та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі економіки.

Характеристика змісту програми. Програма вступних фахових випробувань охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись в Бережанському фаховому коледжі з метою одержання освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю «Облік і оподаткування». Програму розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки кваліфікованого робітника.

На вступні випробування виносяться питання з наступних дисциплін:

- Бухгалтерський облік
- Економіка підприємства
- Податкова система

Конкурсні фахові вступні випробування для вступу на навчання на основі раніше здобутих освітньо-кваліфікаційних рівнів кваліфікованих робітників здійснюються фаховою атестаційною комісією.

З метою складання фахових випробувань абітурієнтам пропонуються 30 тестових завдань. Тест має чотири рекомендовані варіанти відповіді, правильною з яких є лише одна. Тривалість тестування – 1 година. Результати фахового випробування оцінюються застобальною шкалою. Кожне правильне тестове завдання оцінюється в 3,33 бали.

За результатами вступного випробування виводиться сумарна кількість балів. На конкурсній основі фахова атестаційна комісія приймає рішення про зарахування до коледжу.

Перелік програмних питань, що виносяться на фахові випробування **БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК**

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку.

Мета та сутність бухгалтерського обліку. Види обліку в залежності від призначення облікової інформації: оперативний, статистичний, бухгалтерський. Виділення в складі бухгалтерського обліку фінансового та управлінського обліку. Призначення податкового обліку. Вимірники бухгалтерського обліку, їх види, взаємозв'язок і значення. Користувачі облікової інформації. Основні принципи бухгалтерського обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.

Характеристика бухгалтерського обліку, його предмет. Об'єкти бухгалтерського обліку: господарські засоби та їх джерела, господарські процеси та їх результати. Класифікація господарських засобів та джерел їх утворення. Активи, капітал, зобов'язання. Поняття про метод бухгалтерського обліку. Основні складові методу: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, бухгалтерська звітність.

Тема 3. Бухгалтерський баланс.

Будова та призначення бухгалтерського балансу. Актив, пасив, статті балансу та загальне поняття про господарські операції. Види балансів. Зміни в балансі спричинені господарськими операціями. Рівність підсумків активу та пасиву балансу при зміні суми його статей під впливом подвійного відображення господарських операцій на рахунках.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Поняття про рахунки бухгалтерського обліку та їх будова: дебет і кредит, обороти і залишки (сальдо). Взаємозв'язок між рахунками і балансом. Рахунки активні та пасивні, синтетичні та аналітичні, їх призначення, особливості та взаємозв'язок. Значення та принципи класифікації рахунків. Балансові та позабалансові рахунки. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. Подвійний запис господарських операцій та його контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерська проводка. Поняття про субрахунки та їх призначення. Узагальнення даних поточного обліку. Роль оборотних відомостей в обліку, їх види і контрольне значення.

Тема 5. План рахунків бухгалтерського обліку.

План рахунків бухгалтерського обліку, його роль та призначення. Види Планів рахунків. Структура Плану рахунків. Характеристика класів Плану рахунків. Інструкція до Плану рахунків.

Тема 6. Первинне спостереження, документація і інвентаризація.

Поняття про документацію та бухгалтерські документи як основні носії економічної інформації, їх значення. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Класифікація документів, їх перевірка та опрацювання. Документообіг та його організація. Зберігання документів. Інвентаризація та її роль. Види інвентаризації та порядок проведення. Виявлення результатів інвентаризації та відображення їх у обліку.

Тема 7. Форми бухгалтерського обліку.

Облікові реєстри, їх будова, призначення та класифікація. Методика і техніка облікової реєстрації. Виправлення помилок в облікових реєстрах.

Коректурний спосіб. Спосіб «червоне сторно». Спосіб додаткових записів. Характеристика, основні різновиди форм ведення бухгалтерського обліку. Поняття про форми обліку: меморіально-ордерна, Журнал-Головна, журнально-ордерна, автоматизована форми бухгалтерського обліку.

Тема 8. Облік господарських процесів.

Методологічні основи обліку кругообігу засобів, загальна схема їх обліку. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Склад і калькуляція витрат на виробництво. Облік готової продукції. Облік заробітної плати. Облік процесу реалізації. Визначення та облік фінансових результатів. Ціна продажу. Прибутки. Збитки.

Тема 9. Основи бухгалтерської звітності.

Основні форми і показники бухгалтерської звітності в сучасних умовах. Порядок складання, розгляду і затвердження звітності. Організація отримання інформації для складання звітності. Економічні показники для оцінки економічного і фінансового стану підприємства.

Рекомендована література

1. Закон України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999р. № 996-XIV із зм. і доп.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посібник. / За ред. Р.Л.Хом'яка, В.І.Лемішовського - Львів: Бухг.центр «Ажур», 2009. - 1112 с.
3. Бондар М.І., Єфіменко В.І., Ловінська Л.Г. та ін. Фінансовий облік: підручник: у 2 ч. – Ч.1 / за заг. ред. М.І. Бондаря, Л.Г. Ловінської. – К.: КНЕУ, 2012. – 553с.
4. Добровський В.М. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні: Навч. посібник. / В.М.Добровський, Є.І. Свідерський, М.І. Бондар та інші.– К.: А.С.К., 2009. – 976 с.
5. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підручник / А.Г. Загородній, Г.О. Партин, Л.М. Пилипенко, Т.І. Партин. – 3-е вид., доп. і перероб. – Львів: В-во Львівської політехніки, 2012. – 340с.
6. Лишиленко О.В. Теорія бухгалтерського обліку: Навчальний посібник для вузів/О.В.Лишиленко - Київ: Центр навчальної літератури. 2009. - 215 с.
7. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посібник. 4-те вид., доп. і перероб./ Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський - Львів: Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2009. - 1112 с.
8. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / В.Г. Швець. — 4-те вид., переробл. і доповн. — К. : Знання, 2015. — 572 с.

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання.

Поняття про економіку як самостійну науку. Поняття про підприємство та його ознаки. Класифікація підприємств за різними ознаками.

Тема 2. Трудові ресурси.

Поняття, класифікація і структура персоналу. Поняття трудових ресурсів.

Тема 3. Капітал, виробничі засоби і нематеріальні ресурси.

Поняття, класифікація і структура основних засобів на підприємстві. Класифікація основних засобів. Поняття амортизації та методи її нарахування. Оборотні кошти підприємства, їх класифікація та структура.

Тема 4. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.

Поняття, склад і структура інвестицій.

Тема 5. Система планування на підприємстві.

Основи планування. Принципи і методи планування. Сутність, призначення і структура бізнес-плану.

Тема 6. Організація виробництва та його обслуговування.

Структура виробничого процесу. Методика розробки виробничої програми.

Тема 7. Продукція: сутність, різновиди, якість і конкурентоспроможність.

Загальна характеристика продукції. Поняття якості продукції. Конкурентоспроможність продукції.

Тема 8. Продуктивність, мотивація і оплата праці.

Поняття продуктивності праці. Загальна характеристика мотивації трудової діяльності. Її види. Форми і системи оплати праці працівників підприємства.

Тема 9. Витрати підприємства.

Поняття собівартості. Класифікація витрат. Поняття калькуляції собівартості продукції та її види. Поняття кошторису витрат на виробництво продукції.

Тема 10. Результативність діяльності підприємства.

Суть і завдання фінансової діяльності. Поняття прибутку та рентабельності підприємства. Види.

Тема 11. Антикризова діяльність підприємства.

Сутність, необхідність і види реструктуризації підприємства

Рекомендована література

1. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства : підручник / М. В. Афанасьєв, О. Б. Плоха. – К. : Ліра-К, 2013. – 664 с.
2. Березівський П. С. Організація виробництва, прогнозування та планування вагропромисловому комплексі України : навч. посіб. / П. С. Березівський, Н. І. Михалюк. – К. : Ліра-К, 2015. – 440 с.
3. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К. : Знання, 2013. – 446с.
4. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. / О. О. Гиль. – К. : Ліра-К, 2015. – 248 с.
5. Лазебний В. С. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / В. С. Лазебний, Г. М. Розорінов, С. В. Толюпа. – К. : Ліра-К., 2014. – 160 с.

6. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Радкевич О. М. Економіка підприємства: навч. посіб. / М. В. Шарко, Н. В. Мешкова-Кравченко, О. М. Радкевич. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 436 с.
7. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. 498 с.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Тема 1. Суть і види податків.

Економічна сутність і функції податків Податки як економічна, фінансова категорія. Специфічні ознаки податків, їх характеристика. Податки – головне джерело надходжень до бюджетної системи. Форми організації податкових відносин. Визначення податків, зборів, обов'язкових відрахувань. Функції податків як прояв їх сутності. Фіскальна і регулююча функції податків, їх зміст. Об'єктивна необхідність податків. Умови і причини функціонування податків. Роль держави у виникненні, розвитку та використанні податків. Значення податків. Роль податків у перерозподілі національного доходу.

Тема 2. Акцизний податок та мито.

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Платники акцизного податку. Об'єкт оподаткування, групи товарів, що оподатковуються акцизним податком. Види ставок акцизного податку. Пільги з акцизного податку, умови їх застосування. Особливості справляння до державного бюджету акцизного податку з алкогольних та тютюнових виробів. Марки акцизного податку. Строки сплати акцизного податку та подання відповідної декларації. Митно-тарифна політика держави. Термінологія митної справи: митна територія, митний кордон, перетин митного кордону, митне оформлення, митне оподаткування, митний контроль, митна декларація та декларанти. Єдиний митний тариф України. Види мита. Види ставок мита. Порядок розрахунку та сплати.

Тема 3. Податок на додану вартість.

Податок на додану вартість: сутність, функції, етапи розвитку. Об'єкт нарахування і база нарахування податку на додану вартість. Порядок формування податкового кредиту з податку на додану вартість. Визначення податкового зобов'язання. Виникнення і порядок погашення бюджетного відшкодування.

Тема 4. Податок на прибуток підприємств.

Загальна характеристика прибутку підприємств як об'єкта оподаткування. Платники податку та об'єкт оподаткування. Порядок визначення оприбуткованого прибутку. Ставки податку на прибуток підприємства і сфера їх застосування.

Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб.

Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального оподаткування. Платники податку. Об'єкт оподаткування, його склад. Порядок

розрахунку загального місячного оподатковуваного доходу, чистого річного оподатковуваного доходу, іноземних доходів як об'єкту оподаткування. Податкові соціальні пільги: суть, розмір, умови надання. Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.

Тема 6. Спрощена система оподаткування.

Суть та необхідність застосування спрощеної системи оподаткування. Види спрощених систем оподаткування суб'єктів господарювання. Перелік податків і зборів, сплату яких замінено єдиним податком. Платники єдиного податку.

Тема 7. Плата за ресурси та послуги.

Система ресурсних платежів: суть і значення. Мета запровадження плати за природні ресурси. Порядок використання коштів, що надходять у вигляді плати за спеціальне використання природних ресурсів. Складові системи ресурсних платежів. Плата за землю та її форми: земельний податок і орендна плата за землю. Суб'єкти, об'єкти та пільги по платі за землю. Грошова оцінка землі. Механізм нарахування плати за землю, порядок і строки її сплати.

Рекомендована література

1. Андрущенко В.Л. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. - К.: "Центр учбової літератури", 2015. 416 с.
2. Іванов Ю. Б. Альтернативні системи оподаткування : навч. посібн. / Ю. Б. Іванов, К. В.Петросян. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. 272 с
3. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посіб. / під ред. Ю. Б.Іванова, І. А. Майбурова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. 492 с.
4. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні [Текст] : монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Х. : ФОП Александрова К. М.; ВД "ІНЖЕК", 2012. 496 с.
5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Бухгалтерія. – № 50(933), 2010. 322 с.
6. Система оподаткування та податкова політика: навч. посібн. /В.Б. Захожай, Я.В. Литвиненко, К.В. Захожай, Р.Я. Литвиненко [під заг. ред.В.Б. Захожая та Я.В. Литвиненка]. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 468 с.
7. Соколовська А.М. Основи теорії податків: навч. посібник /А.М. Соколовська. – К. :Кондор, 2010. 326 с.
8. Податкова система. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» напряму підготовки 6.030508 – “Фінанси і кредит”, всіх форм навчання. / Укл. Кравчук Г.В., Лисенко І.В. – Чернігів: ЧДТУ, 2012. 107 с.